

Ledning och kontrollfunktioner 2026

KUNSKAPSKRAV FÖR LICENSIERINGSTEST

2026-01-01

Innehåll

Inledning	2
Bakgrund.....	2
Målgrupp.....	2
Kunskapskravens uppbyggnad och funktion.....	2
Ändringar av kunskapskraven.....	2
Kunskapskravens utformning.....	3
Testets utformning	3
Kognitiva nivåer, vikt och storlek.....	3
Delområde 1 – Intern styrning och kontroll.....	4
Bolagets ledning	4
Kontrollfunktionerna	5
Uppdragsavtal (outsourcing).....	6
Ersättningsregler	6
Delområde 2 – Finansiell ekonomi, risker och kapitaltäckning	8
Finansiell ekonomi och finansiella instrument	8
Fonder	9
Penningpolitik, banker och finansmarknad	10
Kapitalkrav – kreditinstitut.....	11
Risker	12
Delområde 3 – Normgivning och regelverk	13
Normgivning.....	13
Tillståndspliktig verksamhet.....	14
Grundläggande regler på finansmarknaden	15
Etiska riktlinjer och visselblåsning	15
Intressekonflikter	16
Givande och tagande av muta	16
Marknadsmissbruk och investeringsrekommendationer	16
Åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism m m.....	17
Dataskyddsförordningen	18
Digital Operational Resilience Act – DORA	18
Flaggnings- och rapporteringskrav	19
Kundskyddsregler och informationskrav	19
Sekretess	21
Ingripanden och sanktioner	22

Inledning

Bakgrund

Swedsec arbetar för höga kunskaper, regelefterlevnad och god etik hos anställda på finansmarknaden genom att kräva licensiering samt regelefterlevnad för fortsatt licensiering. Swedsecs vision är att förtroendet för finansmarknaden ska vara högt. En förutsättning för högt förtroende är att den personal som arbetar på finansmarknaden har tillräcklig kunskap och kompetens för sina uppgifter. Licenskravet omfattar olika kategorier av anställda med olika arbetsuppgifter och roller, inom de företag som är anslutna till Swedsec.

Målgrupp

Kunskapskraven för licensieringstestet för ledning och kontrollfunktioner har i första hand bestämts utifrån den kunskap som bör krävas av yrkeskategorier som ägnar sig åt olika typer av ledning och kontrollfunktioner inom finansmarknaden, med särskild inriktning mot bank, fondverksamhet, värdepappersrörelse och försäkringsrörelse. Därmed avses t ex verkställande direktörer och andra ansvariga chefer samt utövare i kontrollfunktioner, såsom funktioner för regelefterlevnad, riskkontroll och internrevision. Mer information om målgruppen finns i Swedsecs regelverk 3 kap 1 §, kategori A.

Kunskapskraven utgör en grundnivå av kunskap som alla licenshavare i målgruppen måste ha. En anställds arbetsuppgifter och befattning kan givetvis medföra att den anställda behöver fördjupade eller ytterligare kunskaper utöver de som omfattas av dessa kunskapskrav. Det är det anslutna företagets ansvar att bedöma vad som är tillräckligt utifrån den anställdas arbetsuppgifter.

Kunskapskravens uppbyggnad och funktion

Kunskapskraven är uppdelade i delområden (faktaområden), i underrubriker och i mätpunkter. En mätpunkt specificerar vad licenshavaren förväntas kunna inom ett begränsat kunskapsområde. Varje uppgift som ingår i licensieringstestet är kopplad till en mätpunkt i detta dokument.

Kunskapskraven ska fungera som stöd vid utformning av utbildningar och som underlag vid uppgiftskonstruktion. De ska dessutom ge överblick över vad som förväntas av en licenshavare. Det är varje utbildningsanordnares uppgift att tolka kunskapskraven samt skapa en relevant och pedagogisk utbildning.

Ändringar av kunskapskraven

De gällande kunskapskraven finns på www.swedsec.se. En översyn görs årligen och vid behov. Ändringar av kunskapskraven publiceras på www.swedsec.se. Det är utbildningsanordnarnas och testtagarnas ansvar att uppdatera sig med den senaste versionen.

Kunskapskravens utformning

De tre delområden som ingår i licensieringstestet är:

- Intern styrning och kontroll
- Finansiell ekonomi, risker och kapitaltäckning
- Normgivning och regelverk

Testets utformning

I licensieringstest för ledning och kontrollfunktioner ingår 90 ordinarie uppgifter. Alla ordinarie uppgifter har genomgått en noggrann kontroll i form av kvalitets-, fakta- och språkgranskning. Uppgifterna har dessutom utprovats och analyserats med statistiska metoder. Utprovningen sker genom att femton ännu inte godkända uppgifter ingår i testet utan att påverka slutresultatet. De svar som testtagarna lämnar på dessa uppgifter lagras för statistisk analys och efter noggrann prövning kan de därefter ingå i test som ordinarie frågor. Det framgår inte i testet vilka uppgifter som är ordinarie och vilka som utprovats. Totalt besvarar alltså testtagaren 105 uppgifter varav 90 avgör testtagarens resultat. För att godkännas på licensieringstestet ska en testtagare ha minst 70 procent rätt totalt.

Kognitiva nivåer, vikt och storlek

De kognitiva nivåerna beskriver vilken grad av komplexitet som uppgifter har.

Nivå	Förklaring
Känna till (K)	Testtagaren ska känna till och komma ihåg begrepp, definitioner och faktauppgifter.
Förstå (F)	Testtagaren ska förstå och kunna förklara olika samband och sammanhang.
Tillämpa (T)	Testtagaren ska kunna använda till exempel formler, regler, lagar och metoder.

Varje mätpunkt har en markering som definierar på vilken kognitiv nivå testtagaren ska ha den aktuella kunskapen. Nivån markeras med den första bokstaven i nivåns namn: K, F eller T. De kognitiva nivåerna hänger ihop och bygger på varandra. Om mätpunkten t ex avser den kognitiva nivån Tillämpa förutsätts att licenshavaren också kan förstå och förklara den samt känna till den. Om fler än en kognitiv nivå markeras innebär det att mätpunkten innehåller delar som ligger på olika kognitiva nivåer.

I matriserna för varje mätpunkt anges mätpunktens storlek och vikt. En stor mätpunkt har mer omfattande kunskapskrav, vilket medför att licensieringstestet sannolikt innehåller fler frågor på det ämnet än från en liten mätpunkt. En mätpunkt kan antingen ha vikt 1 eller 2, där vikt 2 anger högst vikt, vilket också påverkar antalet frågor på licensieringstestet.

Delområde 1 – Intern styrning och kontroll

Delområde 1 omfattar övergripande kunskap om ansvarsfördelningen mellan olika bolagsrättsliga funktioner och organ. Detta innebär bl a krav på licenshavaren att ha generell kännedom om fördelning av roller och ansvar mellan ägare och ledning enligt aktiebolagslagen.

Delområdet omfattar även detaljerade kunskapskrav om intern styrning och kontroll i finansiella företag. Detta innebär kunskapskrav om de krav som gäller för finansiella företag att införa och efterleva centrala processer, etablera oberoende kontrollfunktioner samt på att besluta och efterleva interna styrdokument.

Slutligen ingår i detta avsnitt krav på specifika kunskaper om under vilka förutsättningar verksamhet kan läggas ut på en tredje part (s k outsourcing) och vilka krav som gäller för ersättning till anställda i finansiella företag.

Bolagets ledning

Bolagsstämmans roll och ansvar

Licenshavaren ska känna till bolagsstämmans roll enligt aktiebolagslagen samt de viktigaste frågor som normalt måste beslutas av stämman som exempelvis beslut om vinstdisposition, val av styrelse och revisorer samt beslut om förändringar av bolagsordningen, som bl.a. anger bolagets verksamhetsinriktning.

Styrelsens roll och ansvar

Licenshavaren ska förstå att styrelsen svarar för bolagets organisation och ska se till att den är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Licenshavaren ska förstå att styrelsen ansvarar för förvaltningen av bolagets angelägenheter och fortlöpande ska bedöma bolagets och, om bolaget är moderbolag i en koncern, koncernens ekonomiska situation.

Licenshavaren ska känna till att om vissa uppgifter delegeras till en eller flera av styrelsens ledamöter eller till andra, ska styrelsen fortlöpande kontrollera om delegationen kan upprätthållas.

Licenshavaren ska förstå att styrelsen företräder bolaget och tecknar dess firma.

Vd:s roll och ansvar

Licenshavaren ska förstå att den verkställande direktören (vd) ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. Licenshavaren ska även känna till att vd, även utan styrelsens bemyndigande, får vidta åtgärder som med hänsyn till verksamhetens omfattning och art är av ovanligt slag eller av stor betydelse, om styrelsens beslut inte kan avvaktas utan väsentlig olägenhet för verksamheten. Licenshavaren ska känna till att styrelsen i ett sådant fall ska underrättas om åtgärden så snart som möjligt. Licenshavaren ska även känna till att VD ansvarar för att vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Licenshavaren ska förstå att vd alltid får företräda bolaget och teckna dess firma när det gäller uppgifter som han eller hon får sköta enligt ovan.

Jävsregler för styrelseledamöter och vd

Licenshavaren ska förstå att varken en styrelseledamot eller vd som huvudregel får handlägga en fråga om

- avtal mellan styrelseledamoten/vd och bolaget,
- avtal mellan bolaget och en tredje man, om styrelseledamoten/vd i frågan har ett väsentligt intresse som kan strida mot bolagets, eller

- avtal mellan bolaget och en juridisk person som styrelseledamoten/vd ensam eller tillsammans med någon annan får företräda.

Licenshavaren ska känna till att undantag från jävsregeln gäller om bolagets motpart är ett företag i samma koncern eller i en företagsgrupp av motsvarande slag.

Övergripande krav på intern styrning och kontroll

Licenshavaren ska förstå huvudprinciperna bakom och kunna tillämpa de övergripande krav på styrning, riskhantering och intern kontroll i finansiella institut som finns i för respektive institut gällande lagar, förordningar och i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd.

Bland dessa kan för kreditinstitutens del nämnas FFFS 2014:1 om styrning, riskhantering och kontroll i kreditinstitut, FFFS 2014:4 om hantering av operativa risker.

För försäkringsföretagens del finns motsvarande bestämmelser i Solvens 2-förordningen (EU 2015/35) och i Eiopas riktlinjer för företagsstyrningssystem (EIOPA-BoS-14/253 SV).

För samtliga dessa aktörer gäller krav på regler för riskhantering som avser informations- och kommunikationsteknologi (IKT), rapportering av IKT-relaterade incidenter, testning av företags digitala beredskap, riskhantering av tredjepartsleverantörer av IKT-tjänster samt informationsdelning.

Interna styrdokument

Licenshavaren ska känna till de krav på olika interna styrdokument som gäller; dels generellt enligt aktiebolagslagen (såsom arbetsordning för styrelsen, vd-instruktion och instruktion för finansiell rapportering), dels specifikt enligt relevanta lagar på finansmarknaden (såsom styrdokument för intern styrning och kontroll och de olika kontrollfunktionerna, instruktion för hantering av intressekonflikter och ersättningspolicy, klagomålspolicy, styrdokument avseende hantering av penningtvätt samt styrande dokument för hantering av hållbarhetskrav, IKT-risker, utlagd verksamhet m.m.) Licenshavaren ska känna till vilka rutiner som bör gälla för uppföljning, utvärdering och kontroll av efterlevnaden av interna styrdokument.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Bolagsstämmans roll och ansvar	2	Litet	K	
Styrelsens roll och ansvar	2	Stort	K	F
Vd:s roll och ansvar	2	Litet	K	F
Jävsregler för styrelseledamöter och vd	2	Litet	K	F
Övergripande krav på intern styrning och kontroll	2	Stort		F T
Interna styrdokument	2	Stort	K	F

Kontrollfunktionerna

Riskhantering och riskkontrollfunktion

Licenshavaren ska förstå de organisatoriska krav som gäller för att implementera och upprätthålla riktlinjer och processer för riskhantering samt uppföljning av att riskhanteringen är effektiv. Licenshavaren ska även förstå de krav som gäller för att etablera en oberoende funktion för riskkontroll samt de krav som i övrigt gäller för en sådan funktions verksamhet enligt för rörelsen relevanta lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter. Licenshavaren ska känna till att det ställs krav på riskhantering avseende även hållbarhetsrisker och risker inom informations- och kommunikationsteknik (IKT-risker).

Funktion för regelefterlevnad (compliance)

Licenshavaren ska förstå de organisatoriska krav som gäller för att implementera och upprätthålla riktlinjer och processer för regelefterlevnad, bl a identifiering av risker kopplade till regelefterlevnad i verksamheten och åtgärder för riskminimering. Licenshavaren ska vidare förstå kraven för att etablera en oberoende funktion för regelefterlevnad (compliance) samt de krav som i övrigt gäller för en sådan funktions verksamhet enligt för rörelsen relevanta lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter.

Funktion för internrevision

Licenshavaren ska förstå de organisatoriska krav som gäller för att etablera en oberoende funktion för internrevision samt de krav som i övrigt gäller för en sådan funktion och vilket ansvar funktionen har, allt enligt för rörelsen relevanta lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Riskhantering och riskkontrollfunktion	2	Stort	K	F
Funktion för regelefterlevnad (compliance)	2	Stort		F
Funktion för internrevision	2	Litet		F

Uppdragsavtal (outsourcing)

Uppdragsavtal (outsourcing)

Licenshavaren ska förstå vad som avses med outsourcing, dvs att en del av den verksamhet som normalt ska utföras av uppdragsgivaren i stället uppdras åt en tredje part. Licenshavaren ska förstå när outsourcing är av sådan omfattning eller karaktär, enligt för rörelsen relevanta krav, att den ska anmälas till Finansinspektionen. Licenshavaren ska förstå att uppdragsgivaren ansvarar för den outsourcade verksamheten som för sin egen. Licenshavaren ska känna till att det ställs krav på att utföra interna riskanalyser inför beslut att lägga ut verksamhet och att det ställs omfattande krav på kontroller (due diligence) av uppdragstagaren både inför avtalsingående och löpande under uppdragets utförande. Licenshavaren ska även känna till att det ställs omfattande krav på avtalsinnehållet i uppdragsavtal som utgör outsourcing, som bland annat att Finansinspektionen ska tillförsäkras rätt till insyn i den verksamhet uppdragstagaren utför för uppdragsgivarens räkning och att det ska finnas en strategi för hur uppdragsgivaren vid behov kan ta hem verksamheten. Licenshavaren ska känna till att samtliga krav vid utlagd verksamhet är högre om uppdraget avser en IKT-tjänst, om uppdragstagaren är en molntjänstleverantör eller om uppdraget avser en kritisk eller viktig funktion i uppdragsgivarens verksamhet.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Uppdragsavtal (outsourcing)	2	Stort	K	F

Ersättningsregler

Ersättningsregler

Licenshavaren ska känna till de regler som gäller beträffande ersättning till anställda inom bank och värdepappersföretag, fondbolag och företag som utövar försäkringsdistribution i termer av att ersättningssystem ska främja en sund riskhantering och inte ska utformas på ett sätt som kommer i konflikt med det finansiella företags skyldighet att iakttä kundernas intressen. Licenshavaren ska vidare känna till att det ska upprättas en ersättningspolicy, att denna inte ska ge upphov till intressekonflikter till skada för det finansiella företags kunder samt principerna om att ersättning inte enbart får baseras på kvantitativa mått och att det ska råda balans mellan fast och rörlig ersättning.

Licenshavaren ska också känna till att ESMA har utfärdat riktlinjer avseende ersättningspolicy och ersättningspraxis för värdepappersföretag och fondbolag och syftet bakom dessa riktlinjer.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå
Ersättningsregler	2	Stort	K

Delområde 2 – Finansiell ekonomi, risker och kapitaltäckning

Delområde 2 omfattar finansiell ekonomi, riskanalys och kapitaltäckningsbehov. Målet är att licenshavaren ska ha grundläggande kunskap om identifikation och hantering av olika typer av risker som finansiella aktörer är exponerade emot. Det kräver förståelse för hur risker mäts på både instrumentnivå och portföljnivå, en kännedom om typiska riskkällor för olika segment av kapitalmarknaden och en kunskap om hur finansiella derivatinstrument kan användas för att hantera risker. Licenshavaren förväntas också ha kunskap om det finansiella systemet i allmänhet och regler för kapitaltäckning och likviditet i synnerhet. Såväl regelverk som konkreta metoder för kapitalbehovsberäkningar innefattas i detta krav.

Finansiell ekonomi och finansiella instrument

Riskbegrepp

Licenshavaren ska förstå begreppet standardavvikelse och förstå hur det kan användas för att kvantifiera begreppet risk.

Diversifiering och portföljrisker

Licenshavaren ska förstå diversifiering (riskspridning), och på vilket sätt korrelationer påverkar möjligheterna till riskspridning i en portfölj av riskfyllda tillgångar.

Aktier

Licenshavaren ska förstå egenskaperna hos stamaktier, preferensaktier, A- och B-aktier, teckningsrätter samt konvertibler. Licenshavaren ska känna till hur aktier handlas i Sverige, och särskilt vad en reglerad marknad, en OTF-plattform och en MTF-plattform är.

Licenshavaren ska förstå innebörden av de aktierelaterade händelserna börsnotering, nyemission, split/omvänd split, aktieutdelning samt återköp av egna aktier. Licenshavaren ska även känna till huvuddragen i processen kring offentliga uppköpserbudanden.

Licenshavaren ska slutligen känna till de huvudsakliga kraven rörande bästa orderutförande.

Ränteinstrument

Licenshavaren ska känna till de vanligaste formerna av penningmarknadsinstrument såsom depositplaceringar, statsskuldväxlar och räntecertifikat, och förstå deras grundläggande egenskaper. Licenshavaren ska känna till de vanligaste formerna av långa ränteplaceringar, såsom statsobligationer, FRN-lån, realränteobligationer, bostadsobligationer och företagsobligationer, och förstå deras grundläggande egenskaper.

Licenshavaren ska känna till de vanliga typer av hållbara obligationer som finns och hur de skiljer sig från traditionella obligationer.

Licenshavaren ska känna till hur handeln på den svenska räntemarknaden går till, såväl den handel som sker på interbankmarknaden som den handel som samtliga kategorier investerare har möjlighet att delta i.

Terminsinstrument

Licenshavaren ska känna till vanliga ränterelaterade terminsinstrument som handlas på marknaden, såsom räntefutures och FRA-kontrakt. Licenshavaren ska känna till vanliga aktierelaterade terminsinstrument som handlas på marknaden, såsom aktie- och indexfutures. Licenshavaren ska förstå hur långa respektive korta positioner i terminskontrakt förändrar riskexponeringen i en position i den underliggande tillgången, och förstå hur termins-

instrument kan användas för att hantera risker. Licenshavaren ska känna till hur ränte- och aktieterminer handlas på den svenska derivatmarknaden.

Ränteswappar

Licenshavaren ska förstå hur en "plain-vanilla" ränteswap är konstruerad, förstå på ett principiellt plan hur den värderas samt känna till hur den kan användas för riskhantering i olika situationer.

Optioner

Licenshavaren ska känna till köp- och säljoptioners grundläggande egenskaper. Licenshavaren ska förstå hur olika positioner i optioner förändrar riskexponeringen i en position i den underliggande tillgången, och hur optioner kan användas för att hantera risker. Licenshavaren ska känna till hur köp- och säljoptioner handlas på den svenska derivatmarknaden.

Strukturerade produkter

Licenshavaren ska förstå konstruktionen av de vanligaste strukturerade placeringarna såsom kapitalskyddade placeringar, marknadsplaceringar och placeringar med hävstång. Licenshavaren ska även förstå hur de olika placeringarnas konstruktion, exempelvis förekomsten av kapitalskydd, barriärer, kuponger eller hävstång, påverkar såväl avkastningsmöjligheter som risker. Licenshavaren ska även känna till vilka kostnader som är förenade med respektive produkt samt hur dessa kan påverka avkastningen.

Valuta- och råvarumarknaden

Licenshavaren ska känna till hur valutor och valutaderivat handlas på den svenska och internationella valutamarknaden. Licenshavaren ska känna till råvarumarknadens funktionssätt och prissättning samt vilka slags råvarubaserade finansiella instrument som handlas på finansiella marknader.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Sannolikheter och riskbegrepp	1	Litet	F	
Diversifiering och portföljrisker	2	Stort	F	
Aktier	2	Stort	K	F
Ränteinstrument	2	Stort	K	
Terminsinstrument	2	Stort	K	F
Ränteswappar	1	Litet	K	F
Optioner	2	Stort	K	F
Strukturerade produkter	1	Stort	K	F
Valuta- och råvarumarknaden	1	Litet	K	

Fonder

Andelsvärdeberäkning, avgifter och riskmått i fonder

Licenshavaren ska känna till hur en fonds NAV (Net Asset Value) beräknas. Licenshavaren ska förstå olika avgiftsbegrepp förknippade med fondplaceringar, t ex årlig avgift, förvaltningsavgift och det s k Normanbeloppet. Licenshavaren ska känna till hur avgifter påverkar avkastningen över tid samt att avgiften alltid är bortdragen när avkastning visas. Licenshavaren ska känna till de vanligaste riskmått som används avseende fonder.

Fondkategorier och fondtyper

Licenshavaren ska känna till egenskaperna hos olika fondkategorier såsom aktie-, bland-, ränte- och hedgefonder, vad som skiljer dessa åt samt vilka regelverk som gäller för dessa. Licenshavaren ska även känna till egenskaperna för specialfonder, alternativa investeringsfonder (AIF) och andra fonder. Vidare ska licenshavaren förstå skillnaden mellan börshandlade fonder (ETF:er) och traditionella fonder samt hur de börshandlade fonderna är konstruerade.

Olika sätt att ta hänsyn till hållbarhet i investeringar

Licenshavaren ska känna till vanliga metoder som fondförvaltare kan använda för att bedriva hållbarhetsarbete, som t ex uteslutning av placeringar i portföljen, att välja hållbara placeringar och försök att påverka företaget via aktivt deltagande på bolagsstämmor, i dialog eller via andra forum.

Licenshavaren ska även känna till vad som vanligen menas med påverkansinvesteringar (impact investing) samt begreppet omställning (transition) och hur dessa begrepp kan appliceras inom hållbara investeringar.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Andelsvärdeberäkning, avgifter och riskmått i fonder	2	Stort	K	F
Fondkategorier och fondtyper	2	Stort	K	F
Olika sätt att ta hänsyn till hållbarhet i investeringar	2	Stort	K	

Penningpolitik, banker och finansmarknad

Makroekonomiska begrepp

Licenshavaren ska förstå begreppen BNP och BNP-tillväxt samt innebörden av hög- respektive lågkonjunktur. Licenshavaren ska förstå vad som normalt sett kännetecknar en ekonomi som befinner sig i hög- respektive lågkonjunktur avseende BNP-tillväxt, arbetsmarknad, inflation och ränteläge. Licenshavaren ska förstå begreppet inflation, inklusive de två vanliga inflationsmåten: KPI och KPIF. Licenshavaren ska känna till vad som avses med offentlig skuld (eller statsskuld) och statsskuldkvot.

Penningpolitik

Licenshavaren ska förstå begreppet styrränta, känna till de penningpolitiska mål som Riksbanken har, samt förstå hur penningpolitiken påverkar inflationen och den reala ekonomin. Licenshavaren ska känna till begreppet stabiliseringspolitik och att Riksbanken ansvarar för denna.

Finanspolitik

Licenshavaren ska känna till grunderna i det finanspolitiska ramverket. Licenshavaren ska känna till vad som avses med offentlig skuld (eller statsskuld) och statsskuldkvot, samt vilka risker avseende räntor och tillväxt som en alltför hög skuldsättning kan föra med sig. Licenshavaren ska även förstå varför en regering ibland kan vilja bedriva en stabiliserande finanspolitik.

Interbankmarknaden

Licenshavaren ska känna till hur interbankmarknaden fungerar, vilka instrument eller kontrakt som typiskt sett handlas på denna marknad, hur handeln går till och vilka de stora aktörerna på denna marknad är.

Bank funding

Licenshavaren ska känna till hur en affärsbanks respektive en centralbanks balansräkningar ser ut. Licenshavaren ska känna till hur banker finansierar sig i normala marknadssituationer och vad som menas med likviditetsrisker i dessa sammanhang.

Moral hazard (ökat risktagande) och adverse selection (moturvalsrisk)

Licenshavaren ska känna till vad som menas med moral hazard och adverse selection, känna till i vilka situationer dessa fenomen förekommer samt känna till varför moral hazard och adverse selection kan leda till problem för det finansiella systemet.

Finansiell stabilitet

Licenshavaren ska känna till vad som menas med begreppet finansiell stabilitet samt hur ansvaret för den finansiella stabiliteten är fördelad mellan Finansinspektionen, Riksbanken, Riksgälden och Finansdepartementet. Licenshavaren ska vidare känna till vilka verktyg respektive myndighet har för att förebygga och hantera finansiella kriser samt hur respektive myndighet bedriver sitt arbete med finansiell stabilitet.

Licenshavaren ska känna till vilken information om finansiell stabilitet som publiceras av respektive myndighet, vad det Finansiella stabilitetsrådet har för funktion samt, på ett övergripande plan, hur det internationella samarbetet kring frågor om finansiell stabilitet fungerar.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Makroekonomiska begrepp	2	Stort	F	
Penningpolitik	2	Stort	K	F
Finanspolitik	2	Stort	K	F
Interbankmarknaden	2	Litet	K	
Bank funding	2	Litet	K	
Moral hazard (ökat risktagande) och adverse selection (moturvalsrisk)	2	Litet	K	
Finansiell stabilitet	2	Stort	K	

Kapitalkrav – kreditinstitut

Lagstadgade minimikrav på kapital, likviditet och bruttosoliditet (Pelare 1)

Licenshavaren ska känna till de lagstadgade minimikrav på kapitaltäckning som gäller för institut enligt kapitaltäckningsdirektivet (2013/36/EU) och tillsynsförordningen (575/2013/EU). Licenshavaren ska förstå innebörden av de olika metoder som är tillåtna enligt tillsynsförordningen för att beräkna kapitalkrav för kreditrisker, marknadsrisker respektive operativa risker.

Licenshavaren ska känna till vilka olika kapitalbuffertar som institut måste upprätthålla enligt lag (2014:966) om kapitalbuffertar, och förstå hur dessa olika buffertar är uppbyggda.

Licenshavaren ska känna till vilka krav som finns avseende instituts likviditet och förstå hur likviditetstäckningsgraden (liquidity coverage ratio, LCR) och stabil nettofinansieringskvot (net stable funding ratio, NSFR) beräknas enligt tillsynsförordningen.

Licenshavaren ska slutligen känna till vilka krav som ställs på instituts bruttosoliditet (leverage ratio) och förstå hur detta mått ska beräknas enligt tillsynsförordningen.

Kapital- och likviditetsutvärdering (Pelare 2)

Licenshavaren ska känna till vad institut förväntas göra i sin interna kapital- och likviditetsutvärdering (IKLU) samt vad som är syftet med Finansinspektionens översyn- och utvärderingsprocess (ÖUP).

Genomlysning (Pelare 3)

Licenshavaren ska känna till de regler som gäller om offentliggörande av information avseende kapitalkrav, kapitalbas, riskhantering m m (Pelare 3) och vad som är syftet med dessa krav.

Stora exponeringar

Licenshavaren ska förstå vad som enligt tillsynsförordningen är en stor exponering och när exponeringen blir otillåtet stor. Vidare ska licenshavaren känna till vilka åtgärder som ska vidtas om en exponering ändå skulle bli otillåtet stor.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Lagstadgade minimikrav på kapital, likviditet och bruttosoliditet (Pelare 1)	2	Stort	K	F
Kapital- och likviditetsutvärdering (Pelare 2)	2	Litet	K	
Genomlysning (Pelare 3)	2	Litet	K	
Stora exponeringar	2	Litet	K	F

Risker

Marknadsrisker

Licenshavaren ska förstå vad som menas med marknadsrisk. Licenshavaren ska också förstå på vilka olika sätt marknadsrisker kan hanteras, minskas eller helt elimineras.

Andra riskkällor än marknadsrisk

Licenshavaren ska förstå begreppen motpartsrisk, likviditetsrisk, kreditrisk och operativ risk. Licenshavaren ska också förstå hur dessa risker kan hanteras, minskas eller helt elimineras.

Value at Risk och Expected Shortfall

Licenshavaren ska förstå vad de två finansiella riskmått Value at Risk (VaR) och Expected Shortfall (ES) mäter. Licenshavaren ska förstå de två vanligaste metoderna för VaR-beräkningar, dvs historisk simulering respektive analytisk metod. Licenshavaren ska vidare känna till de vanligaste styrkorna och svagheter med VaR, med särskilt fokus på problemet med extrema utfall. Licenshavaren ska förstå vilken ytterligare information om riskexponeringen, utöver VaR, som erhålls genom måttet ES.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Marknadsrisker	2	Litet	F	
Andra riskkällor än marknadsrisk	2	Stort	F	
Value at Risk och Expected Shortfall	2	Stort	K	F

Delområde 3 – Normgivning och regelverk

Delområde 3 omfattar kunskapskrav om ett flertal grundläggande regler som gäller för finansmarknaden och som licenshavaren behöver ha kunskap om i sitt arbete. Området omfattar kunskap om vilka olika typer av normgivning som träffar finansmarknaden och hur olika regelverk är uppbyggda. Vidare innehåller området regler kring marknadsmissbruk, åtgärder mot penningtvätt och hantering av personuppgifter.

Området omfattar även kunskap om grundläggande kundskyddsregler, t ex regler kring kundinformation och investeringsrådgivning. I området innefattas även kunskap om de ingripanden och sanktioner som kan vidtas av Finansinspektionen samt av olika organ som övervakar företagets verksamhet på civilrättslig grund. För att behärska området behövs vidare grundläggande kunskap om vad som krävs för att få Finansinspektionens tillstånd att bedriva olika typer av tillståndspliktig finansiell verksamhet. Slutligen ställs genom området krav på god kännedom om vissa informations- och rapporteringskrav, såsom flaggning samt rapportering av OTC-derivat.

Normgivning

Normgivning inom EU

Licenshavaren ska känna till hur normgivningen inom EU går till, dels vem som gör vad, dels vad resultatet blir och hur det påverkar regleringen i medlemsstaterna. Licenshavaren ska också känna till skillnaden mellan en EU-förordning och ett EU-direktiv. Licenshavaren ska vidare känna till att EU kommissionen och de europeiska myndigheterna ESMA, EBA och EIOPA kan anta regler och hur de gäller i medlemsstaterna.

Offentlig normgivning i Sverige

Licenshavaren ska känna till normgivningsprocessen i Sverige, dels vem som gör vad, dels vad resultatet blir. Licenshavaren ska alltså känna till dels regeringens och riksdagens roller och uppgifter i ett lagstiftningsärende, dels vilken betydelse ett utredningsbetänkande eller en proposition har för tolkningen av lagen. Licenshavaren ska också känna till hur Finansinspektionens normgivning fungerar och skillnaden mellan föreskrifter och allmänna råd från inspektionen.

Finansinspektionens roll och regelverk

Licenshavaren ska känna till Finansinspektionens roll som tillsynsmyndighet, men även Finansinspektionens roll vid utformningen av nya regler.

Tillsynsmyndigheter

Licenshavaren ska känna till vilka olika myndigheter som utövar tillsyn över finansiella företag och vad deras respektive tillsynsområde är. Här avses i vart fall: EBA, ESMA, EIOPA, Finansinspektionen, Konsumentverket och Integritetsskyddsmyndigheten (IMY).

Självreglering och viktigare aktörer

Licenshavaren ska känna till de viktigaste branschorganisationerna på finansmarknaden, såsom Svensk Värdepappersmarknad, Fondbolagens förening, Svenska Bankföreningen, Svensk Försäkring, Swedsec, Insuresec och Föreningen för god sed på värdepappersmarknaden, och deras syften. Licenshavaren ska vidare känna till hur självreglering är uppbyggd och hur den skiljer sig från lagar och andra författningar. Licenshavaren ska också känna till de viktigaste för- och nackdelarna med självreglering.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå
Normgivning inom EU	1	Stort	K
Offentlig normgivning i Sverige	1	Stort	K
Finansinspektionens roll och regelverk	1	Litet	K
Tillsynsmyndigheter	1	Stort	K
Självreglering och viktigare aktörer	1	Stort	K

Tillståndspliktig verksamhet

Bank- och finansieringsrörelse

Licenshavaren ska känna till vad som avses med bankrörelse respektive finansieringsrörelse och (övergripande) med verksamhet som har ett naturligt samband med den finansiella verksamheten. Licenshavaren ska även känna till de grundläggande kraven för att ett företag ska få tillstånd att bedriva bank- och finansieringsrörelse inklusive de krav som ställs på styrelse, vd (och ställföreträdare för dessa) samt på ägare med ett kvalificerat innehav. Licenshavaren ska vidare känna till de begränsningar som finns avseende vilken egendom ett kreditinstitut får inneha.

Värdepappersrörelse

Licenshavaren ska känna till vilka verksamheter som är tillståndspliktig värdepappersrörelse och vilka sidosamverksamheter ett värdepappersinstitut kan ägna sig åt. Licenshavaren ska vidare känna till de grundläggande kraven för att ett företag ska få tillstånd att bedriva värdepappersrörelse inklusive de krav som ställs på styrelse, vd (och ställföreträdare för dessa) samt på ägare med ett kvalificerat innehav. Licenshavaren ska även känna till de begränsningar som finns avseende vilken egendom ett värdepappersinstitut får inneha.

Fondverksamhet

Licenshavaren ska känna till de grundläggande kraven för att ett företag ska få tillstånd att bedriva fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om värdepappersfonder eller förvaltning av AIF-fonder enligt lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Licenshavaren ska också känna till de krav som ställs på styrelse, vd (och ställföreträdare för dessa) samt på ägare med ett kvalificerat innehav i sådana företag. Licenshavaren ska vidare känna till huvudbegreppen i lagen om värdepappersfonder och lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt ha övergripande kunskaper om fondbolagets/AIF-förvaltarens och förvaringsinstitutets respektive roller i förhållande till fonden.

Försäkringsrörelse

Licenshavaren ska känna till de grundläggande kraven för att ett företag ska få tillstånd att bedriva försäkringsrörelse enligt försäkringsrörelselagen (SFS 2010:2043 "FRL") eller tjänstepensionsverksamhet enligt lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag (LTF). Licenshavaren ska känna till i vilka olika associationsformer försäkringsrörelse respektive tjänstepensionsverksamhet kan bedrivas och hur dessa former i grova drag skiljer sig åt. Licenshavaren ska känna till skillnaden mellan ett försäkringsföretag som delar ut vinst och ömsesidiga försäkringsföretag samt att det finns försäkringsföretag som drivs enligt ömsesidiga principer, s k hybridbolag.

Licenshavaren ska också känna till de lämplighetskrav som ställs på styrelse, vd och ställföreträdare för dessa samt på ägare med ett kvalificerat innehav i sådana företag. Licenshavaren ska vidare känna till de mest centrala begreppen i FRL och LTF samt att det finns krav på företagsstyrningssystemet, inbegripet centrala funktioner och vilka dessa är.

Försäkringsdistribution

Licenshavaren ska känna till vad som avses med försäkringsdistribution enligt lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution och att detta är tillståndspliktig verksamhet för alla andra aktörer än försäkringsföretag. Licenshavaren ska känna till de grundläggande kraven för att en fysisk eller juridisk person, som försäkringsförmedlare, ska få

tillstånd att bedriva försäkringsdistribution, inklusive de krav som ställs på den fysiska personen, och, beträffande juridiska personer, de krav som ställs på styrelse, vd (och ställföreträdare för dessa) samt anställda.

Gränsöverskridande verksamhet

Licenshavaren ska känna till förutsättningarna för att en bank, ett värdepappersinstitut, en försäkringsförmedlare, ett fondbolag eller en AIF-förvaltare ska kunna bedriva verksamhet i andra länder än i sitt hemland, dels från en filial, dels utan att inrätta en filial. Licenshavaren ska också känna till skillnaderna mellan att gränsöverskridandet sker inom respektive utanför EES. Licenshavaren ska vidare känna till skillnaden mellan att bedriva verksamhet från en filial och att driva verksamheten i ett dotterbolag i värdlandet.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå
Bank- och finansieringsrörelse	2	Stort	K
Värdepappersrörelse	2	Stort	K
Fondverksamhet	2	Stort	K
Försäkringsrörelse	2	Stort	K
Försäkringsdistribution	2	Stort	K
Gränsöverskridande verksamhet	2	Stort	K

Grundläggande regler på finansmarknaden

Etiska riktlinjer och visselblåsning

Grundläggande etiska riktlinjer

Licenshavaren ska förstå följande delar av Svensk Värdepappersmarknads Vägledning till etiska riktlinjer i värdepappersinstitut (211130): innebörden av ett etiskt förhållningssätt och av att agera efter en etisk måttstock, begreppen otillbörliga transaktioner och jäv samt hur bisysslor och annan sidoverksamhet ska hanteras.

Licenshavaren ska också förstå innehållet i Finansinspektionen allmänna råd (FFFS 1998:22) om riktlinjer för hantering av etiska frågor hos institut som står under inspektionens tillsyn.

Visselblåsning

Licenshavaren ska förstå reglerna i den svenska visselblåsarlagen (SFS 2021:890) och vilka verksamheter som omfattas av lagen. Licenshavaren bör särskilt förstå att:

- Lagen innebär skyldighet för verksamhetsutövare att inrätta interna rapporteringskanaler,
- Lagen ger skydd vid rapportering i ett arbetsrelaterat sammanhang av information om missförhållanden som det finns ett allmänintresse av att de kommer fram.
- Skyddet gäller även för andra än rapporterande personer, såsom personer som bistår den rapporterande personen och juridiska personer som den rapporterande personen äger, arbetar för eller på annat sätt har koppling till.
- Skyddet utgörs framför allt av ansvarsfrihet för visselblåsaren och förbud mot hindrande åtgärder och repressalier.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå
Grundläggande etiska riktlinjer	2	Litet	F
Visselblåsning	2	Stort	F

Intressekonflikter

Regler om intressekonflikter

Licenshavaren ska kunna tillämpa reglerna om intressekonflikter i lagen om värdepappersmarknaden, lagen om värdepappersfonder och lagen om försäkringsdistribution, i kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/2359 och 2017/565 samt i Finansinspektionens föreskrifter 2013:9, 2017:2 och 2018:10.

Regler om tredjepart ersättningar

Licenshavaren ska kunna tillämpa reglerna och veta vilka krav som ställs för att värdepappersinstitut och försäkringsdistributörer ska kunna ta emot ersättningar från någon annan än kunden samt behålla dessa.

Regler om egna och närståendes värdepappersaffärer

Licenshavaren ska kunna tillämpa reglerna avseende anställdas egna eller närståendes värdepappersaffärer som återfinns i MAR, kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/565 samt i regler utgivna av Svensk Värdepappersmarknad och Fondbolagens förening.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå
Regler om intressekonflikter	2	Stort	T
Regler om tredjepart ersättningar	1	Litet	T
Regler om egna och närståendes värdepappersaffärer	1	Litet	T

Givande och tagande av muta

Regler om givande och tagande av muta

Licenshavaren ska kunna tillämpa grundläggande regler om förbud mot tagande och givande av muta. Detta förutsätter att licenshavaren förstår

- den koppling som ska finnas till arbetstagarens tjänsteutövning eller uppdragstagarens tjänsteuppdrag för att det ska kunna vara fråga om givande av muta,
- vilka omständigheter som avgör om en förmån är otillbörlig eller inte, samt
- vilka förmåner som alltid anses otillbörliga.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå
Regler om givande och tagande av muta	2	Litet	F T

Marknadsmisbruk och investeringsrekommendationer

Marknadsmisbruksbrotten och rapporteringsskyldigheten

Licenshavaren ska känna till huvuddragen i definitionen av insiderinformation i artikel 7 i marknadsmisbruksförordningen och huvuddragen i förbuden mot insiderbrott, obehörigt röjande av insiderinformation och marknadsmanipulation i 2 kap lagen (2016:1307) om straff för marknadsmisbruk på finansmarknaden. Licenshavaren ska förstå innebörden av rapporteringsskyldigheten i artikel 16 i marknadsmisbruksförordningen.

Licenshavaren ska även förstå de huvudregler som gäller vid marknadssonderingar enligt artikel 11 i marknadsmisbruksförordningen.

Anmälningsskyldigheten för personer i ledande ställning och deras närstående, 30-dagarsregeln och insiderförteckning

Licenshavaren ska förstå de grundläggande reglerna om anmälningsskyldighet för personer i ledande ställning och deras närstående enligt artikel 19 i marknadsmisbruksförordningen. Licenshavaren ska även förstå reglerna i artikel 19.12 i marknadsmisbruksförordningen om den s k 30-dagarsregeln och undantagen från denna regel. Licenshavaren ska förstå reglerna i artikel 18 i marknadsmisbruksförordningen och kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/1210 om insiderförteckning.

Analys och investeringsrekommendationer

Licenshavaren ska känna till

- vad som menas med en investeringsrekommendation,
- den grundläggande innebörden i kraven på att information ska presenteras sakligt och att intressekonflikter ska redovisas, samt
- vad som menas med att en investeringsrekommendation är oberoende eller inte.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Marknadsmisshandlingarna och rapporteringsskyldigheten	2	Stort	K	F
Anmälningsskyldigheten för personer i ledande ställning och deras närstående, 30-dagarsregeln och insiderförteckning	2	Stort		F
Analys och investeringsrekommendationer	1	Litet		F

Åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism m m

Kundkännedom m m

Tillräcklig kunskap om kunderna är en grundläggande förutsättning för de finansiella företagens möjligheter att försvåra och förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism och för att kunna rapportera misstänkta aktiviteter och transaktioner.

Licenshavaren ska kunna tillämpa

- de åtgärder som ska vidtas för kundkännedom, dvs vilka uppgifter om kunden som ska hämtas in och dokumenteras (inklusive identifiering, verklig huvudman och affärsförbindelsens syfte och art).

Licenshavaren ska förstå syftet med reglerna om penningtvätt och särskilt förstå:

- vilka situationer som kräver att åtgärder för kundkännedom vidtas,
- i vilka situationer förenklade respektive skärpta åtgärder för kundkännedom kan/ska vidtas,
- konsekvenserna av att inte uppnå tillräcklig kännedom om kunden samt
- skyldigheten att granska transaktioner och rapportera misstänkta transaktioner till Finanspolisen.

Riskbedömning

Reglerna om att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism innebär att företagen ska tillämpa ett riskbaserat förhållningssätt. Detta innebär i sin tur att företaget ska göra en riskbedömning av sin verksamhet och även riskklassificera sina kunder. Riskbedömningen ska sedan läggas till grund för att bestämma de åtgärder, t ex rutiner och kundbemötande, övervakning m m, som ska vidtas för att mitigera riskerna.

Licenshavaren ska känna till hur en allmän riskbedömning ska genomföras samt att den ska dokumenteras och följas upp. Licenshavaren ska också känna till hur kunder ska riskklassificeras.

Organisation m m

Ett företag ska ha de rutiner och riktlinjer som krävs för att verksamhetsutövare ska kunna upptäcka och korrigera brister avseende åtgärder för att förhindra penningtvätt i verksamheten och även rutiner och riktlinjer som avser företagets s k "särskilt utsedd befattningshavare" (om en sådan utsetts), centralt funktionsansvarig och oberoende granskningsfunktion (om en sådan finns).

Licenshavaren ska känna till funktionerna "särskilt utsedd befattningshavare, centralt funktionsansvarig och oberoende granskningsfunktion, när sådana funktioner ska finnas och vad de ska göra.

Övervakning och rapportering

Pågående affärsförbindelser och enstaka transaktioner ska övervakas och bedömas i syfte att upptäcka aktiviteter och transaktioner som är avvikande eller som annars kan antas ingå som ett led i penningtvätt eller finansiering av terrorism. Om det finns skälig grund att misstänka penningtvätt eller finansiering av terrorism eller att egendom annars härrör från brottslig handling, ska detta rapporteras till Polismyndigheten.

Licenshavaren ska känna till hur övervakningen av aktiviteter och transaktioner görs, vad rapporter om misstänkta transaktioner ska innehålla och att det råder tystnadsplikt om att rapportering har skett.

Påföljder vid bristande efterlevnad

Licenshavaren ska känna till vilka sanktioner företaget kan drabbas av vid bristande efterlevnad av reglerna för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism samt förutsättningarna för att även styrelseledamöter och vd kan drabbas av sanktioner för sådana brister.

Finansiella sanktioner

Licenshavaren ska känna till vilka skyldigheter företag har att följa sanktioner beslutade av FN och EU och hur sanktionskontroll ska göras av företagets kunder.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Kundkännedom m m	2	Stort	F	T
Riskbedömning	2	Litet	K	
Organisation m m	2	Litet	K	
Övervakning och rapportering	2	Litet	K	
Påföljder vid bristande efterlevnad	2	Litet	K	
Finansiella sanktioner	2	Litet	K	

Dataskyddsförordningen

Dataskyddsförordningen (GDPR)

Licenshavaren ska känna till dataskyddsförordningen och syftet med den samt känna till de lagliga grunderna för personuppgiftsbehandling, vad som avses med känsliga personuppgifter och den registrerades rättigheter.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå
Dataskyddsförordningen, GDPR	2	Stort	K

Digital Operational Resilience Act – DORA

DORA-förordningen

Licenshavaren ska känna till EU-förordningen för digital operativ motståndskraft (DORA-förordningen) och att den innebär omfattande och detaljerade krav på styrelsen och ledningen i finansiella företag att framför allt tillse:

- Hantering och styrning av IKT-risker
- Klassificering och rapportering av IKT-relaterade incidenter
- Testning av sin digitala operativa motståndskraft
- Hantering av IKT-tredjepartsrisker

Licenshavaren ska också känna till att DORA kompletteras av flera tekniska standarder på nivå 2, vilka närmare specificerar kraven i DORA-förordningen. Vidare ska licenshavaren känna till att underlåtenhet att följa regelverket medför risk för höga sanktionsavgifter.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå
DORA-förordningen	2	Stort	K

Flaggnings- och rapporteringskrav

Flaggningsregler

Licenshavaren ska förstå följande delar av de flaggningsregler som gäller inom Sverige:

- vilka personer (inklusive närstående) som omfattas av de lagstadgade flaggningsreglerna,
- vilka gränsvärden som gäller,
- till vilka anmälan ska ske och inom vilken tidsfrist samt
- huvudreglerna rörande vilka instrument och typer av positioner som den flaggningskyldige ska flagga för.

Blankning och rapportering av blankningsaffärer

Licenshavaren ska förstå när korta positioner avseende aktier, vissa ränteinstrument eller kreditderivat ska rapporteras till Finansinspektionen eller annan tillsynsmyndighet inom EES samt när sådana positioner ska offentliggöras. Licenshavaren ska känna till var information om korta positioner finns allmänt tillgänglig.

Rapportering av derivataffärer och transaktioner för värdepappersfinansiering

Licenshavaren ska känna till att derivatpositioner och transaktioner för värdepappersfinansiering ska rapporteras till s k Trade Repositories. Licenshavaren ska övergripande känna till de krav på innehåll och rapporteringstidpunkt som gäller samt vilka viktigare Trade Repositories som finns.

Rapportering av minimikrav

Licenshavaren ska känna till att en löpande inrapportering till Finansinspektionen ska ske avseende kapitaltäckning, likviditet, bruttosoliditet och stora exponeringar. Licenshavaren ska övergripande känna till vilken information som ska rapporteras.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Flaggningsregler	2	Stort	F	
Blankning och rapportering av blankningsaffärer	1	Stort	K	F
Rapportering av derivataffärer och transaktioner för värdepappersfinansiering	2	Litet	K	
Rapportering av minimikrav	2	Litet	K	

Kundskyddsregler och informationskrav

Faktablad

Licenshavaren ska känna till de övergripande reglerna som gäller faktablad för PRIIP-produkter (packaged retail investment and insurance-based investment products) och vilka typer av kunder och produkter som omfattas av regelverket. Licenshavaren ska vidare känna till vilken information som ska framgå i faktabladen. Licenshavaren ska även förstå skillnaden mellan faktablad, marknadsföringsmaterial, produktblad och annan information som tas fram för produkten. Vidare ska licenshavaren förstå hur och när olika typer av information ska presenteras för kunden.

Information om hållbarhet i fonder och IBIPs

Licenshavaren ska känna till var man kan hitta information om hur hållbarhetsarbete i fondförvaltning bedrivs samt hur hållbarhetsrisker i fonder och IBIPs är integrerade, t ex på bolagets hemsida, i produkternas informationsbroschyrer, genom Hållbarhetsprofilen eller via tjänsteleverantörer såsom Morningstar. Licenshavaren ska även känna till att utfallet av fondförvaltningens hållbarhetsarbete redovisas i fondernas årsrapporter.

Licenshavaren ska känna till Disclosureförordningen (SFDR), dess syfte och vilka typer av finansiella produkter och tjänster som omfattas. Licenshavaren ska förstå disclosureförordningens definition av finansiella produkter som 1.

främjar miljörelaterade eller sociala egenskaper enligt artikel 8 eller 2. har hållbar investering som mål enligt artikel 9, samt att kraven avseende kundinformation skiljer sig mellan de olika kategorierna av produkter. Licenshavaren ska även förstå hur dessa produkter kan innehålla miljömässigt hållbara investeringar enligt Taxonomiförordningen.

Licenshavaren ska känna till ESMA:s riktlinjer angående namngivning av fonder som använder ESG eller andra hållbarhetsrelaterade termer avseende förekomsten av tröskelvärden för fonders investeringsstrategier och exkludering av vissa investeringar för att kunna inkludera specifika hållbarhetstermer i fondnamn.

Företagens hållbarhetsarbete

Licenshavaren ska känna till att bolag över en viss storlek är skyldiga att i sina årsredovisningar lämna hållbarhetsredovisningar och vad som ska ingå. Licenshavaren ska också känna till att det i vissa branscher finns branschföreningar/-initiativ som har skapat självreglering och branschstandarder av olika slag som syftar till att anslutna bolag ska bedriva sin verksamhet på ett hållbart sätt.

Produktstyrning

Licenshavaren ska förstå reglerna om produktstyrning dels i lagen om värdepappersmarknaden samt i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2017:2) om värdepappersrörelse, dels i lagen om försäkringsdistribution samt i EU-kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/2358.

Licenshavaren ska förstå att ett finansiellt institut som producerar finansiella instrument eller utvecklar försäkringsprodukter ska ha en process för produktgodkännande och vad denna process övergripande ska innehålla. Vidare ska licenshavaren förstå att ett finansiellt institut som erbjuder eller rekommenderar finansiella instrument eller försäkringsprodukter ska ha en process för produktstyrning som inkluderar fastställande av en distributionsstrategi samt säkerställer att distributionen är förenlig med kundernas behov, egenskaper och mål.

Grundläggande regler om rådgivning om investeringsprodukter

Licenshavaren ska förstå huvuddragen i reglerna om rådgivning om finansiella instrument och försäkringsbaserade investeringsprodukter och vissa pensionsförsäkringar ("IBIPs"). Licenshavaren ska förstå när en rådgivningssituation uppstår och vad som skiljer rådgivning från generella råd, marknadsföring och annan informationsgivning. Licenshavaren ska vidare förstå vilken slags information om kunden som rådgivaren ska inhämta, att lämnade råd ska vara lämpliga utifrån de inhämtade uppgifterna, samt de huvudsakliga krav som ställs när det gäller lämplighetsförklaringar till kunder.

Inhämtande av information från kunden

Licenshavaren ska förstå reglerna om att rådgivaren, för att kunna lämna ett lämpligt råd (oavsett investeringsprodukt) ska inhämta uppgifter om kundens

- kunskaper och erfarenheter,
- ekonomiska situation,
- mål med investeringen samt
- hållbarhetspreferenser.

Licenshavaren ska förstå hur rådgivaren ska agera om kunden väljer att inte lämna någon eller endast delar av efterfrågad information.

Förutsättningar för rådgivning om hållbarhet

- Licenshavaren ska förstå och kunna förklara de mest kända förkortningarna inom hållbarhet och finans, såsom SDG, ESG och PRI.
- Licenshavaren ska känna till syftet med Parisavtalet och takten i genomförandet.

- Licenshavaren ska känna till Taxonomiförordningen, dess syfte, omfång och avgränsningar, dvs vilka typer av bolag och branscher som omfattas idag och framöver. Licenshavaren ska även förstå definitionen av vad som utgör en miljömässigt hållbar investering.
- Licenshavaren ska förstå Disclosureförordningen (SFDR), dess syfte och vilka typer av finansiella produkter och tjänster som omfattas samt definitionen av vad som utgör en hållbar investering.
- Licenshavaren ska förstå begreppet "huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer".
- Licenshavaren ska förstå skillnaden mellan finansiella instrument som (i) gör miljömässigt hållbara investeringar, (ii) gör hållbara investeringar och/eller (iii) beaktar huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer.

Grundläggande regler om försäkringsdistribution

Licenshavaren ska förstå vad som avses med god försäkringsdistributionssed, vilken information en försäkringsdistributör måste lämna till sina kunder, vad som avses med en opartisk och personlig analys, vad som avses med lämplighets- respektive passandebedömningar och de huvudsakliga krav som ställs när det gäller lämplighetsförklaringar till kunder.

Skydd och förvaring av kunders medel och finansiella instrument

Licenshavaren ska känna till reglerna om skydd av kunders finansiella instrument och medel samt om förvaring av en kunds finansiella instrument i lagen om värdepappersmarknaden, Finansinspektionens föreskrifter 2017:2 och i kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/565.

Insättningsgaranti och investerarskydd

Licenshavaren ska känna till vilka konton som omfattas av insättningsgarantin, när garantin kan bli tillämplig, vilken ersättning en kund kan få och vem som hanterar garantin. Licenshavaren ska vidare känna till vad och vem som omfattas av investerarskydd, när det kan bli tillämpligt, vilken ersättning en kund kan få, vem som hanterar investerarskyddet, och vilken separationsrätt kunderna har vid konkurs.

Klagomålshantering och reklamationer

Licenshavaren ska förstå hur klagomål ska hanteras i finansiella företag.

Licenshavaren ska även känna till de olika roller som Konsumenternas bank- och finansbyrå, Konsumenternas försäkringsbyrå, Allmänna reklamationsnämnden och allmänna domstolar har när det gäller handläggning av klagomål och information om praxis.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Faktablad	2	Stort	K	F
Information om hållbarhet i fonder och IBIPs	2	Stort	K	F
Företagens hållbarhetsarbete	2	Stort	K	
Produktstyrning	2	Stort		F
Grundläggande regler om investeringsrådgivning	2	Stort		F
Inhämtande av information från kunden	2	Stort		F
Förutsättningar för rådgivning om hållbarhet	2	Stort	K	F
Grundläggande regler om försäkringsdistribution	2	Stort		F
Skydd och förvaring av kunders medel och finansiella instrument	1	Litet	K	
Insättningsgaranti och investerarskydd	1	Litet	K	
Klagomålshantering och reklamationer	2	Litet	K	F

Sekretess

Sekretess och otillåten användning av interna system

Licenshavaren ska kunna tillämpa de regler om sekretess, som gäller för anställda och uppdragstagare i finansiella institut.

Licenshavaren ska känna till att den som obehörigen överträtt sekretessreglerna kan

- underkastas arbetsrättsliga sanktioner,
- bli dömd för sekretessbrott (dock ej anställda/arbetstagare i kreditinstitut) och
- underkastas sanktioner av Swedsec, om personen är licenshavare.

Licenshavare ska vidare förstå att otillåten användning av institutets interna system, t ex otillåtna slagningar, är ett regelbrott som kan innebära överträdelser av bl a sekretessreglerna.

Licenshavaren ska känna till att det finansiella institutet kan

- bli skyldigt att betala skadestånd till kunden, och
- drabbas av sanktioner från Finansinspektionen.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå		
Sekretess och otillåten användning av interna system	2	Stort	K	F	T

Ingripanden och sanktioner

Straffrättsliga och administrativa sanktioner

Licenshavaren ska förstå skillnaden mellan straffrättsliga och administrativa sanktioner samt hur de handläggs och beslutas. Licenshavaren ska också känna till på vilka områden på finansmarknaden det förekommer straffrättsliga sanktioner och vem dessa kan drabba. Licenshavaren ska också känna till de viktigare sanktioner som Finansinspektionen har tillgång till – dvs möjligheterna att förelägga någon att vidta eller underlåta vissa åtgärder, utdela anmärkning eller varning, sanktionsavgifter, förbjuda någon att vara styrelseledamot eller vd samt återkallelse av tillstånd – och när dessa kan bli aktuella.

Finansinspektionens tillsynsverktyg

Licenshavaren ska känna till de viktigare verktygen som inspektionen förfogar över i sin tillsyn – rätten att begära in uppgifter och göra platsbesök samt kraven på löpande rapportering.

Swedsecs disciplinära förfarande

Licenshavaren ska förstå hur Swedsecs disciplinära förfarande fungerar. Licenshavaren ska förstå vilka disciplinpåföljder Swedsecs disciplinnämnd kan besluta om och hur de beslutas. Licenshavaren ska också förstå de anslutna företagens roll i disciplinförfarandet och känna till hur de olika disciplinpåföljderna har använts – dvs huvuddragen i varför olika överträdelser har lett till olika disciplinpåföljder.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå		
Straffrättsliga och administrativa sanktioner	2	Stort	K	F	
Finansinspektionens tillsynsverktyg	2	Litet	K		
Swedsecs disciplinära förfarande	1	Litet		F	